

■ **Ziyadxan Əliyev**
Azərbaycan Respublikasının
əməkdar incəsənət xadimi,
sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə
doktoru

Çoxsaylı cərəyan və üslublarla kifa-yət qədər xotik görünən müasir rəs-samliq məkanında bəzən elə qüvvə ta-pılır ki, tamaşaçını ilk baxışda özünə cəlb edir, daşdığı bədii-estetik yükün zənginliyinə görə onu duyğulandırır. Qənaətimizcə, ötən həftə Naxçıvan şə-hərindəki Bəhruz bəy Kəngərli adına salonda gənc rəssam Xaqan Bayramo-vun açılmış fərdi sərgisini məhz belə bədii qüvvə-mənəvi qaynaq saymaq olar. Etiraf edək ki, bu sərgi mənə-məzmun və bədii ifadə tutumuna görə tək-cə muxtar respublika üçün yox, büt-ünlükdə Azərbaycan məkanı üçün də çox yeni və maraqlı mədəni tədbir ol-muşdur. Bunu şərtləndirən başlıca sə-bəb rəssamliq məkanında tez-tez “müasir incəsənət” adı ilə ictimailəş-di-rilən nümunələrin klassik-əsl müasir əsər kimi qəbul olunan və zamanın ən çətin sınağından keçərək bu günümü-zə gəlib çatan əsərlərdən çox aşağı sə-viyyədə olmalarıdır. Odur ki, gənc rəs-

üz tutumuş və 2012-ci ildə uğurla imta-han verərək İ.Y.Repin adına Rusiya Rəssamliq Akademiyasının rəngkarlıq fakültəsinə qəbul olunmuşdur. Hazırda 23 yaşlı gənc rəssam bu məhur təhsil ocağının III kursunda təhsil alır. Hazır-da Rusiyanın tanınmış fırça ustaların-dan sayılan Oleq Yeremeyevdən sənə-tin sirlərini öyrənir. Elə onun Naxçı-vanda açılmış fərdi sərgisində göstəri-lən müxtəlif janrlı rəngkarlıq və qrafika əsərləri də tələbəlik dövründə çəkdiyi əsərlərdir...

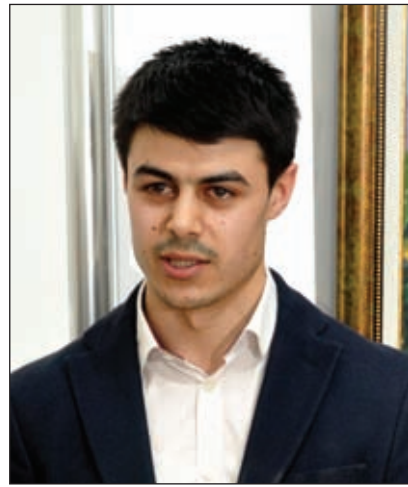
Qeyd edək ki, Xaqan Bayramov tə-ləbə-rəssam kimi indi təsviri sənətin bütün janrlarına eyni dərəcədə maraq göstərir. Bu mənada onun hər bir janrın cəlbediciliyini təmin edəcək bədii vasi-tələr aaraması və bütün bunların müxtə-lif biçimli kompozisiyalarda ifadəsi də bütün mənalarda yadda qalanda.

Əgər hər bir rəssamın bütün yaradı-cılığı boyu əldə etdiyi çoxsaylı sənət verdişlərinin məcmu şəklində süjetli

Xaqanın “Vidalaşma” və “Qalanın müdafiəsi” qrafik lövhələrində də ov-qatıradıcı məqamlar kifayət qədərdir. Düşmənlə mübarizəyə yollanan döyüş-çünün ailəsi ilə vidalaşması və yadelli-lərin həmləsini dəf etməyə tələsən qa-la müdafiəçilərinin hərəkətlərində və yaşıntılarında təbəlliyn mövcudluğu ilk növbədə gənc rəssamın nümayiş et-dirdiyi sənətkarlığın görüntüsüdür.

Gənc rəssamın “Xalça uğrunda mü-barizə” (qrafika) lövhəsində bu günə kimi yaşadılan el adəti bədii görkəm alıb. İki gəncin “qol-güc yarışı” və bu səhnəni maraqla izləyənlərin təsvirinin yaratdığı ekspressiya duyulandır. Belə ki, hamı mükafat olaraq veriləcək əlvan xalçanın kimə qismət olacağını gözlə-yir...

Onun portret janrında işlədiyi “Qır-mızı geyimli qız”, “Qonşumun portreti”, “Qara şlyapalı kişi”, “Katerinanın por-treti”, “Gənc oğlanın portreti”, “Göy pal-tarlı kişi”, “Paulinanın portreti”, “Gecə

Xaqan Bayramov

müəllif qırmızı rəngdən həm fon-yerlik-də, həm də geyimdə istifadə etməklə çətin yaradıcılıq məsələsini həll etmə-yə çalışmışdır. Onun nikbinliyi duyula-sı dərəcədə qabarıq görünən qırmızı-nın müxtəlif çalarlarını əldə etməklə,

Gecə işığında

REALİZMİN DUYĞULANDIRICI ÇALARLARI

GƏNC RƏSSAM XAQAN BAYRAMOVUN YARADICILIĞI HAQQINDA DÜŞÜNCƏLƏR...

Qonşumun portreti

sam Xaqan Bayramovun həmyerliləri qarşısında ilk yaradıcılıq hesabı nax-çıvanlı sənətkarların və xarici qonaqla-rın böyük marağına səbəb olmuşdur. Sərginin açılışında çıxış edən Naxçı-van Rəssamlar Birliyinin sədri, respub-likanın əməkdar rəssamı Üliyyə Həm-zəyeva, xalq rəssamı, professor Arif Hüseynov, Naxçıvan Dövlət Universi-tetinin rektoru, professor Saleh Məhər-rəmov, Türkiyənin və İran İslam Res-publikasının Naxçıvan Muxtar Respub-likasındakı konsulları da gənc rəs-samın realist-gerçəkçi sənət ənənələrinə tapınaraq yaratdığı əsərlərin özünə-məxsus bədii məziyyətlərə malik ol-duqlarını vurğulamış, onun uğurlu gələ-cəyinə inandıqlarını söyləmişlər. Yəqin ki, həmin anlarda dilə gətirilən xoş sö-zlərə ən çox sevinən gənc rəssamı də-s-təkləkləməkdən usanmayan atası bio-logoya üzrə fəlsəfə doltoru Səxavət müəllim idi...

Tanışlıq üçün deyək ki, opta məktə-bi Naxçıvan şəhərində bitirən Xaqan çox erkən yaşlarından rənglərə olan sevgisini biruzə vermişdir. Əvvəlcə ya-xın qohumu, istedadlı rəngkar Əbülfəs Fərəcoğlunun tövsiyyələrindən bəhrə-lənərək fərdi gözəllik duyumunu əyani-ləşdirmişdir. Bundan sonra davamlı olaraq naxçıvanlı rəssam Həsən Qur-banovun rəhbərliyi altında məşğul ol-muşdur. Əldə etdiyi ibtidai sənət verdi-şirini daha da cəlalayan Xaqan arzuları-nın qanadında uzaq Sankt-Peterburqa

Qırmızı geyimli qız

kompozisiyalarda ifadə olduğunu nə-zərə alsaq, onda demək olar ki, Xaqa-nın bu sahədə atdığı ilk addımlar milli-vətənpərvərlik tutumu ilə diqqəti cəlb edir. Onun “Azərbaycanım”, “Qaçqın-lar”, “Vidalaşma”, “Əsgərlər”, “Qalanın müdafiəsi”, “Baba və nəvə”, “Xalça uğ-runda mübarizə” və s. əsərləri məhz vurğuladığımız tutumdadır.

“Azərbaycanım” lövhəsində yurdu-muzun dilbər guşəsində baba ilə nəvə-ni bir araya gətirən Xaqan Bayramov onların təbiət və yurdun nemətləri ilə təmasından aldıkları zövqü əlvan rəng-lərlə bədiiləşdirə bilib. Kompozisiyanın rəng həllində rənglərin lakonikliyi üs-tünlük təşkil etsə də, müəllif bu yığ-camlıqla süjetin cəlbediciliyini və duy-ğulandırıcılığını əldə edə bilmişdir.

“Əsgərlər” rəngkarlıq tablosunda gecə qaranlığında milli ordumuzun dörd döyüşçüsünü ocaq başına toplayan müəllif, arxada qalan döyüşün ağırlığını onların çöhrələrində göstərməyə çalışıb. Doğrudan da ayılı gecənin fonunda görüntüyə gətirilən bu əsgərlərin ifa-dəli duruşlarında onların iç dünyaları ilə dialoqda olmaları duyulandır...

“Qaçqınlar” qrafik lövhəsində düş-mən təcüzündən xilas olmağa çalış-anların qayğıları təsvir olunub. Üfiqi kompozisiyada arabanın ətrafında sı-ralanmış ailə üzvlərinin siluetlərində situasiyanın doğurduğu həyəcanı ay-dın duymaq olur.

Əsgərlər

işığında portret” və s. əsərlərində də müəllif özünəməxsusluğunu təsdiqlə-yən bədii məziyyətlər az deyil. İlk ola-raq müxtəlif yaşlı insanların fərdi ya-şantılarına tutulan “bədii güzgü”də cəmləşən təzadlı hiss-duyğuların ta-maşaçı üçün də cəlbedici göründüyünü vurğulamaq istərdik. Qənaətimizcə, bunu ilk növbədə gənc rəssamın ob-razlara münasibətində nümayiş etdir-diği səmimilik şərtləndirir. Bədii axta-rışlarında süni müasirlikdən uzaq oldu-ğunu sərgiləyən Xaqan Bayramov, gö-rüntüyə gətirdiyi obrazları onları səci-yələndirə biləcək estetik tutumda təqdim etməklə, onların inandırıcılığına nail ola bilmişdir. Onun Naxçıvan sərgisin-də nümayiş olunan çoxsaylı portretlərinin müsbət və özünəməxsus məziyyət-lərindən biri də rəssamın rənglərin ənənəvi “gücünü” ram etməsi, onları kompozisiyanın ümumi ruhuna müva-fiq təqdim etməsidir. Bilavasitə realizm ənənələrinə tapınan gənc rəssam real-lıqda dünya təsviri sənətində ənənəvi-ləşən bu üslubun bədii ifadə potensia-lının nəhayətsiz olduğunu öz portretlərində də nümayiş etdirmişdir.

“Gecə işığında portret” əsərində rənglərin təzadından uğurla istifadə edən Xaqan görüntüyə gətirdiyi obra-zın cəlbediciliyini əldə etmişdir. Səma-da bərq vuran ay, qızın əlindəki fanar və açıq qapı obrazın yaşıntılı olmasına işarə kimi qəbul olunur.

“Qırmızı geyimli qız” əsərində isə

Xalça uğrunda mübarizə

Samovarla natürmort

Azərbaycanım

Qənaətimizcə, Xaqan Bayramovun

realizm ənənələrinin həmişəyaşarlığını özündə yaşadan əsərləri bu gün res-publikamızda təhsil alan gənc rəssam-tələbələr üçün nümunə, metodik vasitə ola bilər. Odur ki, bu ilin sonunda onun Bakıda-Azərbaycan Rəssamliq Akade-miyasında yeni fərdi sərgisinin təşkili nəzərdə tutulub. Bu gün isə gənc rəs-sam yeni yaradıcılıq hesabının həyə-canını yaşamaqdadır. Aprelin 27-də onun İstanbulda yeni fərdi sərgisi keç-i-riləcəkdir. Biz ona sənətin çətin yolları-nı dəf etməkdə uğurlar arzulayırıq!